EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.2.26.
COM(2020) 70 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat
A TANÁCS HATÁROZATA

a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

MELLÉKLET

5. iránymutatás: A munkaerő-kereslet fellendítése

A tagállamoknak tevékenyen elő kell mozdítaniuk a szociális piacgazdaság megvalósulását, így ösztönözniük és támogatniuk kell a minőségi munkahelyekbe való beruházásokat. Ennek érdekében csökkenteni kell a vállalkozások munkaerő-felvétellel kapcsolatos nehézségeit, ösztönözni kell a felelős vállalkozói tevékenységet és a valódi önfoglalkoztatást, és különösen fontos támogatni a mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozását és fejlődését, többek között a finanszírozáshoz való hozzáférés biztosításával. A tagállamoknak törekedniük kell a szociális gazdaság fejlesztésére, a szociális innovációk és vállalkozások támogatására, a minőségi munkalehetőségeket teremtő új innovatív munkaformák terjesztésére és a társadalmi haszon helyi szintű érvényesítésére.

Az adóterheket a munka megadóztatásáról más, a foglalkoztatást és az inkluzív növekedést támogató és ugyanakkor az éghajlatpolitikai és környezetvédelmi célokat tiszteletben tartó adózási forrásokra kell áthelyezni, figyelemmel az adórendszer újraelosztási hatására, ugyanakkor biztosítva a megfelelő szociális védelmi és növekedésserkentő kiadások fedezéséhez szükséges bevételeket.

A jogszabályban előírt minimálbérek megállapítására szolgáló nemzeti mechanizmusokkal rendelkező tagállamokban gondoskodni kell a szociális partnerek hatékony, átlátható és kiszámítható módon történő bevonásáról, amely lehetővé teszi a béreknek a termelékenység alakulásának függvényében történő fejlődését, és biztosítja a méltányos és tisztességes életszínvonalat lehetővé tévő béreket, különösen az alsó és középső jövedelemsávokban, szem előtt tartva e bérek felzárkóztatásának szükségességét. Az említett mechanizmusok keretében figyelembe kell venni az egyes régiók és ágazatok gazdasági teljesítményét. A tagállamoknak a bérmegállapítás terén ösztönözniük kell a társadalmi párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat. A tagállamoknak és a szociális partnereknek a nemzeti gyakorlatok tiszteletben tartásával megfelelő és méltányos bérezést kell biztosítaniuk valamennyi dolgozó számára akár kollektív szerződések, akár jogszabályban előírt megfelelő minimálbérek révén, figyelembe véve ezeknek a versenyre, a munkahelyteremtésre és a dolgozói szegénységre gyakorolt hatását.

6. iránymutatás: A munkaerő-kínálat növelése, valamint a munkavállalási lehetőségek, a készségek és a kompetenciák javítása

A technológiai, környezeti, valamint demográfiai változások kontextusában a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a fenntarthatóságot, a termelékenységet, a foglalkoztathatóságot és a humán tőkét azáltal, hogy minden életszakaszban megfelelő tudást, készségeket és kompetenciákat kínálnak, megfelelve a munkaerőpiacon jelentkező aktuális és jövőbeli szükségleteknek. A tagállamoknak emellett beruházások árán is fejleszteniük kell oktatási és képzési rendszereiket, hogy minőségi és inkluzív oktatást, valamint szakképzést biztosítsanak. Az oktatási és képzési rendszerek strukturális gyengeségeinek kezelése, valamint a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő igazán minőségi és a környezetvédelmi átállás szempontjait is integráló oktatás és képzés érdekében együtt kell működniük a szociális partnerekkel, az oktatási és képzési szolgáltatókkal, a vállalkozásokkal és más érdekelt felekkel. Különös figyelmet kell fordítani a tanári szakma előtt álló kihívásokra. Az oktatási és képzési rendszereknek

minden tanulót fel kell vértezniük kulcskompetenciákkal, vagyis alapvető és digitális készségekkel, valamint transzverzális kompetenciákkal, amelyek a későbbi boldogulást alapozzák meg. A tagállamoknak pályamódosítás esetén biztosítaniuk kell a képzési jogosultságok átvitelét, akár egyéni tanulási számlák használatával. Ezeknek mindenki számára elő kell vetíteniük a munkaerőpiaci igényeket, és a folyamatos tovább- és átképzések révén lehetővé kell tenniük az azokhoz való jobb alkalmazkodást, támogatva a mindenki szempontjából méltányos és igazságos átmenetet, erősítve a szociális hatásokat, kezelve a munkaerőhiányt és javítva a gazdaság sokkhatásokkal szembeni ellenálló képességét.

A tagállamoknak az oktatási és képzési rendszereken belül is fel kell számolniuk az egyenlőtlenségeket és elő kell mozdítaniuk az esélyegyenlőséget mindenki számára, többek között a minőségi kisgyermekkori neveléshez való hozzáférés biztosításával. Az iskolai végzettségek szintjét emelni kell, csökkentve a korai iskolaelhagyók számát, javítani kell a felsőoktatáshoz való hozzáférést és az ilyen tanulmányok sikeres befejezését, növelni kell a felnőttek részvételét a folyamatos tanulásban, különösen a hátrányos származású és kevésbé képzett felnőttek esetében. Figyelembe véve a digitális, zöld és elöregedő társadalmakban jelentkező új igényeket, a tagállamoknak meg kell erősíteniük a szakképzési rendszerekben a munkaalapú taulást (többek között minőségi és hatékony tanulószerződéses gyakorlati képzések révén), és növelniük kell a természettudományi-mérnöki irányban továbbtanulók arányát mind a középszintű szakmai, mind a felsőoktatásban. A tagállamoknak emellett fokozniuk kell a felsőoktatás és a kutatás munkaerőpiaci relevanciáját, javítaniuk kell a készségek nyomon követését és előrejelzését, láthatóbbá kell tenniük a készségeket és összehasonlíthatóbbá a képesítéseket — ideértve a más országokban szerzett képesítéseket is—, valamint javítaniuk kell a formális oktatás és képzés keretein kívül megszerzett készségek és kompetenciák elismerésének és érvényesítésének lehetőségeit. Fejleszteniük és növelniük kell a rugalmas szakmai továbbképzések kínálatát és kihasználtságát. A tagállamoknak ezenfelül támogatniuk kell az alacsony képzettségű felnőtteket hosszú távú foglalkoztathatóságuk fenntartásában vagy fejlesztésében azáltal, hogy javítják a minőségi tanulási lehetőségekhez való hozzáférést és azok kihasználtságát kompetenciafejlesztési pályák követése révén, beleértve a készségek felmérését, a munkaerőpiaci lehetőségekhez igazított oktatási és képzési kínálatot, valamint a megszerzett készségek érvényesítését és elismerését.

A munkanélküli és inaktív személyek számára hatékony, időszerű, összehangolt és személyre szabott segítséget kell nyújtani a munkakereséshez, valamint a képzéshez, illetve átképzéshez és az egyéb támogató szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez. A tartós és a strukturális munkanélküliség jelentős csökkentése, illetve megelőzése érdekében olyan átfogó stratégiákat kell követni, amelyeknek része egy mihamarabb elvégzett mélyreható egyedi értékelés. Továbbra is foglalkozni kell az ifjúsági munkanélküliséggel és a foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok problémájával, mégpedig a korai iskolaelhagyás megelőzése és az iskolából vagy képzésből a munkába való átmenet strukturális javítása révén, amihez hozzájárulhat többek között az ifjúsági garancia([1]) teljes körű végrehajtása.

([1]) HL C 120., 2013.4.26., 1. o.

A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy egyrészt felszámolják a munkaerőpiaci részvétel előtt álló akadályokat és visszatartó tényezőket, másrészt ösztönözzék a munkaerőpiacra való belépést, különösen az alacsony jövedelmű második keresők és a munkaerőpiacról leginkább kiszorult személyek vonatkozásában. A tagállamoknak segíteniük kell a fogyatékossággal élő személyek igényeihez igazodó munkahelyi környezetek kialakítását többek között célzott pénzügyi támogatással és olyan szolgáltatások biztosításával, amelyek lehetővé teszik számukra a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételt.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell a nemek közötti egyenlőséget és a nők munkaerőpiaci részvételének fokozását, többek között esélyegyenlőség és egyenlő szakmai előmeneteli lehetőségek biztosításával, valamint a döntéshozatal minden szintjén a részvételt és a vezetői szerepvállalást akadályozó tényezők megszüntetésével. A nemek közötti bérkülönbségek ellen fel kell lépni. Egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kell biztosítani, és átláthatóvá kell tenni a fizetéseket. Mind a nők, mind a férfiak számára meg kell könnyíteni a munka, a család és a magánélet összeegyeztetését, méghozzá a megfizethető és színvonalas tartós ápolás-gondozáshoz és kisgyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása révén. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a szülők és a gondozási feladatokat ellátó más személyek számára megfelelő családi szabadság és rugalmas munkafeltételek álljanak rendelkezésére a munka, a családi élet és a magánélet közötti egyensúly megteremtése érdekében, és törekedniük kell arra, hogy e jogosultságokat a nők és a férfiak kiegyensúlyozottan használják.

7. iránymutatás: A munkaerőpiacok működésének és a szociális párbeszéd hatékonyságának javítása

A dinamikus és termelékeny munkaerő, a munkavégzés és az üzleti modellek új formáinak kihasználása érdekében a tagállamoknak együtt kell működniük a szociális partnerekkel a méltányos, átlátható és kiszámítható munkafeltételek, valamint a jogok és a kötelezettségek egyensúlya érdekében. Csökkenteniük kell és meg kell akadályozniuk a munkaerőpiaci szegmentációt, küzdeniük kell a be nem jelentett munkavégzés ellen, és elő kell segíteniük a határozatlan időre szóló foglalkoztatási formák terjedését. A foglalkoztatás védelmére vonatkozó szabályoknak, a munkajognak és az intézményeknek egyrészt megfelelő környezetet kell biztosítaniuk a munkaerő-felvételhez, másrészt gondoskodniuk kell arról, hogy a munkaadók a gazdasági környezetben bekövetkező változásokhoz kellő rugalmassággal és sebességgel, de a munkavállalók biztonságát, valamint egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezetét megőrizve alkalmazkodhassanak, fenntartva a munkavállalói jogokat és a szociális védelmet. Meg kell akadályozni a bizonytalan munkakörülményekhez vezető munkaviszonyokat, többek között a platform-munkavállalók esetében, és küzdeni kell az atipikus szerződésekkel való visszaélés ellen. A munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén biztosítani kell a hatékony és pártatlan vitarendezés lehetőségét, valamint a jogorvoslathoz való jogot, ideértve a megfelelő kártérítést is.

A szakpolitikáknak a munkaerőpiaci részvétel, a kereslet és a kínálat összehangolása és az átmenetek javítására és támogatására kell irányulniuk. A munkaerőpiaci részvételre képes személyeket mozgósítani kell és fel kell készíteni. A tagállamoknak meg kell erősíteniük az aktív munkaerőpiaci politikák hatékonyságát azáltal, hogy fokozzák azok célzott alkalmazását, láthatóságát és hatókörét, és jobban összekapcsolják a munkanélkülieknek az álláskeresés időszakában jogaik és kötelezettségeik alapján nyújtott jövedelemtámogatással. A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy az állami

foglalkoztatási szolgálatok hatékonyabbá és eredményesebbé váljanak az álláskeresőknek megfelelő időben kínált, személyre szabott segítségnyújtás, a munkaerőpiaci kereslet támogatása és a teljesítményalapú irányítás végrehajtása révén.

A tagállamoknak a munkanélküliek számára elegendő és észszerű időtartamra szóló álláskeresési ellátást kell biztosítaniuk az általuk befizetett járulékokkal és a nemzeti támogathatósági szabályokkal összhangban. Az ilyen ellátás nem teheti kevésbé vonzóvá a foglalkoztatásba való gyors visszatérést, és aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel kell együtt járnia.

A tanulói és dolgozói mobilitást megfelelően támogatni kell a foglalkoztathatóság és a készségek javítása, valamint az európai munkaerőpiac teljes potenciáljának kiaknázása érdekében, igazságos feltételeket biztosítva a határokon átjáró dolgozók számára és javítva a velük kapcsolatban a nemzeti közigazgatások között zajló együttműködést. Meg kell szüntetni az oktatás és a képzés, a foglalkoztatói és az egyéni nyugdíjak, valamint a képesítések elismerése terén a mobilitás útjában álló akadályokat. A tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítása érdekében, hogy a közigazgatási eljárások ne akadályozzák szükségtelenül a más tagállamokból származó, vagy egy másik tagállamban lakó munkavállalók foglalkoztatását. A tagállamoknak továbbá meg kell akadályozniuk a meglévő szabályokkal való visszaéléseket, és orvosolniuk kell az egyes régiókból folyó „agyelszívás” hátterében álló okokat, többek között megfelelő regionális fejlesztéssel.

A tagállamoknak a hatékonyabb szociális párbeszéd és a jobb társadalmi-gazdasági eredmények elérése érdekében a meglévő nemzeti gyakorlatokra építve biztosítaniuk kell a szociális partnerek időszerű és érdemi részvételét a foglalkoztatási, a szociális és adott esetben a gazdasági reformok és szakpolitikák kialakításában és végrehajtásában, többek között a szociális partnerek kapacitásának növeléséhez nyújtott támogatások révén. A tagállamoknak ösztönözniük kell a társadalmi párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat. A szociális partnereket – autonómiájuk és a kollektív fellépéshez való joguk teljes tiszteletben tartása mellett – arra kell ösztönözni, hogy az őket érintő kérdésekben tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek.

Adott esetben a tagállamoknak a meglévő nemzeti gyakorlatokra építve figyelembe kell venniük az érintett civil társadalmi szervezetek foglalkoztatási és szociális kérdésekkel kapcsolatos tapasztalatait.

8. iránymutatás: A mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség előmozdítása, a társadalmi befogadás elősegítése és a szegénység elleni küzdelem

A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a mindenki előtt nyitott, befogadó munkaerőpiacokat a megkülönböztetés valamennyi formája ellen fellépő hatékony intézkedések bevezetésével és a munkapiaci esélyegyenlőség érvényre juttatásával az alulképviselt csoportok számára, tekintettel a regionális és területi dimenzióra is. Egyenlő bánásmódot kell biztosítaniuk a foglalkoztatás, a szociális védelem, az egészség és a tartós ápolás-gondozás, az oktatás és az árukhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében nemi és faji vagy etnikai hovatartozástól, vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékosságtól, kortól és szexuális irányultságtól függetlenül.

A tagállamoknak korszerűsíteniük kell szociális védelmi rendszereiket annak érdekében, hogy hatékony, eredményes és megfelelő szociális védelmet biztosítsanak valamennyi életszakaszban, elősegítve a társadalmi befogadást és a társadalmi felzárkózást, ösztönözve a munkaerőpiaci részvételt és az egyenlőtlenségek kezelését, többek között az adó- és szociális ellátórendszerek kialakítása révén. Az általános és a szelektív

megközelítések ötvözése növeli a szociális védelmi rendszerek hatékonyságát. A szociális védelmi rendszerek korszerűsítésének meg kell könnyítenie a hozzáférést, valamint jobb minőséget, személyreszabottságot és fenntarthatóságot kell eredményeznie

A tagállamoknak dolgozniuk kell az aktív befogadás három ágának fejlesztésén és integrálásán, melyek a megfelelő jövedelemtámogatás, a befogadó munkaerőpiacok és a minőségi támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés az egyéni szükségleteknek megfelelően. A szociális védelmi rendszereknek megfelelő foglalkoztatást helyettesítő támogatást kell biztosítaniuk a rászorulók számára, és ösztönözniük kell az embereket a munkaerőpiacon és a társadalomban való aktív részvételre célzott szociális szolgáltatások révén is.

A megfizethető, hozzáférhető és minőségi szolgáltatások – így a kisgyermekkori nevelés és gondozás, az iskolán kívüli gondozás, az oktatás, a képzés, a lakhatás, az egészségügyi szolgáltatások és a tartós ápolás-gondozás – rendelkezésre állása elengedhetetlen az esélyegyenlőség biztosításához. Különös figyelmet kell fordítani a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, és ennek keretében a dolgozói és a gyermekszegénységre. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az alapvető szolgáltatásokhoz mindenki hozzáférhessen, ideértve a gyermekeket is. A rászorulók és a kiszolgáltatott helyzetben levők számára megfelelő szociális bérlakáshoz jutást vagy lakhatási támogatást kell biztosítani. A fogyatékossággal élő személyek sajátos szükségleteire – így az akadálymentességre – figyelemmel kell lenni e szolgáltatások nyújtása során is. A hajléktalanság kérdésével külön kell foglalkozni.

A tagállamoknak a fenntarthatóság hosszú távú megőrzése mellett megfizethető egészségügyi megelőző és gyógyító ellátást, valamint minőségi tartós ápolás-gondozást kell biztosítaniuk.

A növekvő élettartam és a demográfiai változások összefüggésében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a nyugdíjrendszerek megfelelőségét és fenntarthatóságát mind a munkavállalók, mind az önfoglalkoztatók számára, egyenlő esélyeket biztosítva a nőknek és a férfiaknak a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez, többek között a megfelelő jövedelmet biztosító kiegészítő rendszerek révén. A nyugdíjreformokat a munkával töltött életszakaszt meghosszabbító intézkedésekkel – például a tényleges nyugdíjkorhatár emelésével – kell alátámasztani, azokat a tevékeny időskorra vonatkozó stratégiák keretébe foglalva. A tagállamoknak konstruktív párbeszédet kell kialakítaniuk a szociális partnerekkel és a téma más érdekeltjeivel, és gondoskodniuk kell a reformok kellően fokozatos bevezetéséről.